

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1874

Vragen van de leden **Boucke** en **Dekker-Abdulaziz** (beiden D66) aan de Ministers voor Klimaat en Energie en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over *het bericht «Provincie Utrecht gebruikt als eerste overheid in Nederland een eerlijke CO₂-prijs»* (ingezonden 31 januari 2023).

Antwoord van Minister **Jetten** (Klimaat en Energie) (ontvangen 16 maart 2023).

Vraag 1

Wat is uw reactie op het besluit van Provincie Utrecht om de kosten van klimaatverandering mee te wegen in de beleidsafwegingen en -keuzes?¹

Antwoord 1

Provincies spelen een belangrijke rol in de klimaattransitie, niet alleen met hun beleid maar ook met hun aanbestedingen. Het is logisch dat zij de kosten van klimaatverandering, samen met andere maatschappelijke kosten, meenemen in hun besluitvorming. De provincie Utrecht neemt een voortrekkersrol door actief te kijken naar hoe zij het beste klimaatkosten kunnen meenemen.

Vraag 2

In hoeverre neemt de rijksoverheid de kosten van (toekomstige) klimaatverandering mee in haar beleidskeuzes? Zit dit in de Algemene Leidraad voor maatschappelijke kosten-batenanalyses? Of in het integraal afwegingskader (IAK) voor beleid en regelgeving? Als dit nog niet gebeurt, bent u dan bereid om een methode te ontwikkelen om de kosten van (toekomstige) klimaatverandering mee te wegen in alle beleidskeuzes?

Antwoord 2

Het IAK biedt beleidsmakers en wetgevingsjuristen brede, praktische normen waaraan goed beleid en goede regelgeving moeten voldoen. Binnen het IAK is het van belang om zowel de beoogde als de niet-beoogde milieueffecten in kaart te brengen. De effecten van beleid en/of projecten op klimaatverandering worden meegenomen via CO₂-prijzen. Voor de beleidsbeoordeling met

¹ Utrecht, 19 januari 2023, «Provincie Utrecht gebruikt als eerste overheid in Nederland een eerlijke CO₂-prijs». (<https://www.provincie-utrecht.nl/actueel/nieuws/provincie-utrecht-gebruikt-als-eerste-overheid-nederland-een-eerlijke-co2-prijs>)

maatschappelijke kosten-batenanalyses (MKBA's) wordt daarbij geadviseerd om het voorgenomen beleid niet alleen af te zetten tegen het Welvaart en Leefomgeving (WLO)-hoog- en WLO-laag-scenario maar ook een gevoeligheidsanalyse uit te voeren bij CO₂-prijzen die passen bij een tweegradenverkenning. Dit gebeurt ook in de MKBA-praktijk. Met de gevoeligheidsanalyse wordt getoetst of de uitkomsten van de MKBA ook nog robuust zijn bij CO₂-prijzen passend bij een toekomst met twee graden opwarming.

Vraag 3

Op welke beleidsterreinen vindt u het opportuun om de kosten van (toekomstige) klimaatverandering mee te wegen in de beleidskeuzes? En voor welke dus niet? Graag een toelichting.

Antwoord 3

Onze wereld zal onder invloed van klimaatverandering voortdurend en ingrijpend blijven veranderen. Daarmee raakt klimaatverandering aan veel beleidsterreinen. Ik wil er geen op voorhand uitsluiten. Het meewegen van de kosten van (toekomstige) klimaatverandering uitgedrukt in een CO₂-prijs is verder vooral van belang voor beleid op beleidsterreinen met grote effecten op de uitstoot van broeikasgassen. (In die CO₂-prijs worden de kosten van allerlei inspanningen om de uitstoot te beperken meegenomen.) Dit is omdat de vertaling van (toekomstige) klimaatverandering in het hanteren van andere CO₂-prijzen daar mogelijk tot andere beleidsvoorkeuren leidt. Voor beleid zonder grote effecten op de uitstoot van broeikasgassen is dit dus minder relevant.

Vraag 4

Wat vindt u een goede CO₂-prijs wanneer het gaat om het meewegen van de kosten van klimaatverandering in rijksbeleid? Wat vindt u van de methode van het Planbureau voor de Leefomgeving om te rekenen met de efficiënte CO₂-prijs? Wat is de huidige efficiënte CO₂-prijs? Kunt u reflecteren op het verschil tussen de efficiënte CO₂-prijs en de door Provincie Utrecht gehanteerde CO₂-prijzen?²

Antwoord 4

Een goede CO₂-prijs is een prijs die huidige en toekomstige kosten vanuit het brede welvaartsperspectief zo goed mogelijk reflecteert en tot stand komt op basis van een consistente en transparante werkwijze. In 2022 hebben het Centraal Planbureau en het Planbureau voor de Leefomgeving nog een aanvulling op de Algemene MKBA-leidraad gepubliceerd om het bredewelvaartsperspectief beter mee te nemen. Zij werken bovendien aan een nieuwe WLO-studie (verwacht in 2024) waarbij de efficiënte CO₂-prijzen geactualiseerd worden.

De efficiënte CO₂-prijs is de prijs die nodig is om de cumulatieve CO₂-reductie in een scenario tegen de laagst mogelijke kosten te realiseren. Hantering van de efficiënte CO₂-prijs is een praktische manier om in een MKBA te bepalen of een voorgenomen maatregel efficiënt bijdraagt aan het behalen van de beoogde emissiereductie (in het gegeven scenario). De efficiënte CO₂-prijs is daarmee een nuttig instrument.

De huidige efficiënte CO₂-prijzen (zoals gehanteerd door de planbureaus in WLO-hoog, WLO-laag en de twee-gradenverkenning) zijn als volgt: *Efficiënte CO₂-prijs (in euro per ton) in de twee WLO-scenario's en de tweegradenonzekerheidsverkenning. De prijs loopt lineair op in tussenliggende jaren. Bron: CPB & PBL (2016). WLO-klimaatscenario's en de waardering van CO₂-uitstoot in MKBA's.*

---

² CPB/PBL, «Maatschappelijke kosten-batenanalyse en brede welvaart; een aanvulling op de Algemene MKBA-Leidraad». (https://www.pbl.nl/sites/default/files/downloads/cpb-pbl-2022_notitie-mkba-en-brede-welvaart-eeen-aanvulling-op-de-algemene-mkba-leidraad_4928_1.pdf)

	Efficiënte CO₂-prijs		
	2015	2030	2050
WLO-Hoog	48	80	160
WLO-Laag	12	20	40
Tweegraden»	60–300	100–500	200–1.000

De prijs die Utrecht hanteert is hoger dan de hierboven vermelde prijzen. De verschillen worden verklaard door verschil in aanpak. De planbureaus hanteren het concept van preventiekosten; de kosten van de inspanningen om de uitstoot te beperken. De prijs die de Provincie hanteert is gebaseerd op «maatschappelijke kosten» (Social Cost of Climate Change); de kosten (schade) die zouden ontstaan bij het ontbreken van beleid. Daarbovenop hanteren zij ook nog een risico-opslag (25%) om het risico van het overschrijden van «kantelpunten» mee te nemen. «Kantelpunten» zijn momenten waarop klimaatverandering plotseling extra versnelt, doordat een kritische grens overschreden is, bijvoorbeeld door het afbreken van een landijsmassa. Kantelpunten zijn moeilijk te voorspellen en dus hanteert men de risico-opslag als benadering.

Vraag 5

Bent u bereid om, zoals Provincie Utrecht graag wil, mee te werken aan het komen tot een landelijke CO₂-prijs voor beleidskeuzes? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5

Ja. Zoals hierboven is aangegeven zijn er door de planbureaus ook al landelijke CO₂-prijzen vastgesteld. De planbureaus zullen de WLO-scenario's in 2024 actualiseren, inclusief aangepaste CO₂-prijzen en inclusief een scenario met wereldwijde opwarming in 2100 «well below» twee graden. Tijdens de voorbereiding zal vanuit het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat verzocht worden om te reflecteren op de Utrechtse aanpak.

Vraag 6

Bent u bereid om minsters te verzoeken om in hun (duurzame) jaarverslagen te rapporteren over de kosten van (toekomstige) klimaatverandering als gevolg van de beleidskeuzes? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6

Dit laat ik graag aan de Ministers zelf. Zij kunnen zelf de meerwaarde daarvan beoordelen. Overigens span ik mij samen met andere departementen in voor consistente weergave van klimaatuitgaven, zoals ik aangaf in mijn reactie op de kamerbrief Inzicht in uitgaven klimaatbeleid van de Algemene Rekenkamer.

Vraag 7

Bent u bereid om Ministers te verzoeken om de klimaatkosten in de beslissingen op te nemen zodat de klimaatimpact van het gevoerde beleid voor iedereen inzichtelijk wordt? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7

Ik laat het graag aan de Ministers om dit per geval te beoordelen. Bij besluiten met (potentieel) grote klimaateffecten is het natuurlijk belangrijk om deze goed in kaart te brengen en in de besluitvorming te betrekken. Het klimaatbeleid wordt rechtvaardiger en kan rekenen op meer draagvlak als desinvesteringen worden voorkomen. Wanneer men MKBA's gebruikt dienen de klimaatkosten sowieso al meegenomen te worden. Andere besluiten zullen echter geen of slechts heel beperkte klimaateffecten hebben. Dan is het de moeite niet waard om dit uitgebreid in kaart te brengen.